

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/229470,W-Pradze-upamietniono-funkcjonariuszy-czechoslowackiej-Strazy-Obrony-Panstwa-odn.html>
28.02.2026, 00:19

W Pradze upamiętniono funkcjonariuszy czechosłowackiej Straży Obrony Państwa, odnalezionych przez IPN

12 września 2025 roku w stolicy Czech odbyła się uroczystość, podczas której uczczono pamięć dziewięciu czechosłowackich bohaterów poległych w różnych okresach II wojny światowej. Wśród nich znaleźli się dwaj funkcjonariusze czechosłowackiej Straży Obrony Państwa, odnalezieni przez IPN. Jednym z gości honorowych wydarzenia był dr hab. Krzysztof Szwagrzyk, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

12.09.2025

[Biuro Poszukiwań i Identyfikacji](#) [Czechosłowacja](#) [Straż Obrony Państwa](#) [Zbrodnie niemieckie](#)

Szczątki dwóch funkcjonariuszy czechosłowackiej Straży Obrony Państwa (SOS), zamordowanych w 1938 r. przez Niemców w Liptani (obecnie Czechy, region karniowski) zostały odnalezione w sierpniu 2025 roku na Cmentarzu Komunalnym w Głubczycach podczas prac zespołu Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN. Prace te zostały przeprowadzone na wniosek i we współpracy z Ministerstwem Obrony Republiki Czeskiej.

W wyniku polsko-czeskich działań poszukiwawczo-ekshumacyjnych odnaleziono szczątki dwóch mężczyzn w pełnym umundurowaniu odpowiadającym formacji poszukiwanych funkcjonariuszy SOS. Przy szczątkach jednego z nich znaleziono obrączkę z wygrawerowaną datą ślubu oraz imieniem żony. Również dokumentacja medyczna ofiar, w której posiadaniu była strona czeska, pozwoliła na potwierdzenie, iż odnalezione szczątki należą do żandarma Viléma Lehera i strażnika finansowego Ludvíka Svobody.

Odnalezionych funkcjonariuszy wraz z pozostałymi bohaterami upamiętniono podczas uroczystości w Pradze. W miejscu pamięci przy Pomniku Narodowym zostały wystawione trumny ze szczątkami. W wydarzeniu wzięła udział minister obrony narodowej Czech Jana Černochová, szefowa Izby Poselskiej, generałowie, rodziny ofiar, były ambasador RP w Czechach Mateusz Gniazdowski, a także inni oficjele.

Pogrzeby odnalezionych w Głubczycach odbędą się za kilka miesięcy i będą miały charakter prywatny.

- [Komunikat IPN na temat wspólnych prac poszukiwawczo-ekshumacyjnych IPN i Ministerstwa Obrony Republiki Czeskiej w Głubczycach](#)

Jesienią 1938 roku Czechosłowacja znalazła się pod silnym naciskiem politycznym i militarnym ze strony III Rzeszy. Po Anschlussie Austrii niemieckie żądania objęły tereny Sudetów, zamieszkałych przez ludność niemiecką. Radykalne środowiska niemieckie wzywały do przyłączenia tych ziem do Rzeszy. Oddziały Sudetendeutsches Freikorps rozpoczęły zbrojne akcje dywersyjne i napady na czechosłowackie posterunki graniczne.

Najtragiczniejsze wydarzenie miało miejsce 22 września 1938 roku w Liptaniu, gdzie w wyniku

ataku wspieranego przez bojówkarzy Freikorps zginęło pięciu funkcjonariuszy czechosłowackiej Straży Obrony Państwa i jeden funkcjonariusz straży finansowej. Ataku dokonali m.in. bracia Alfred i Franz Selig. Po początkowej potyczce z patrolem SOS Alfred Selig zamordował rozbrojonych żandarmów Rudolfa Mokrého i Viléma Lehera oraz strażnika finansowego Ludvíka Svobodu. Następnie zabito trzech kolejnych członków straży finansowej: Vítězslava Hofirka, Františka Čecha i Inocenca Dostála.

Wszystkie ofiary pochowano w Głubczycach, bez powiadomienia rodzin ani władz ówczesnej Czechosłowacji. Był to najtragiczniejszy incydent związany z powstaniem Henleinowców w 1938 r., a dokumenty śledztwa przez wiele lat pozostawały niedostępne. Cztery ofiary zostały ekshumowane w 1939 r. i zabrane przez rodziny, natomiast szczątki Viléma Lehera i Ludvíka Svobody pozostały na cmentarzu w Głubczycach. Miejsce ich pochówku upamiętniono.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Praga (Czechy)

Centrala

Czechosłowacja, Zbrodnie niemieckie

Upamiętnienie